

SKIEN KOMMUNE

Handlingsprogram og Økonomiplan 2024-2027

– den gode og inkluderende møteplass

Felles presentasjon til utvalgene 13.11.2023

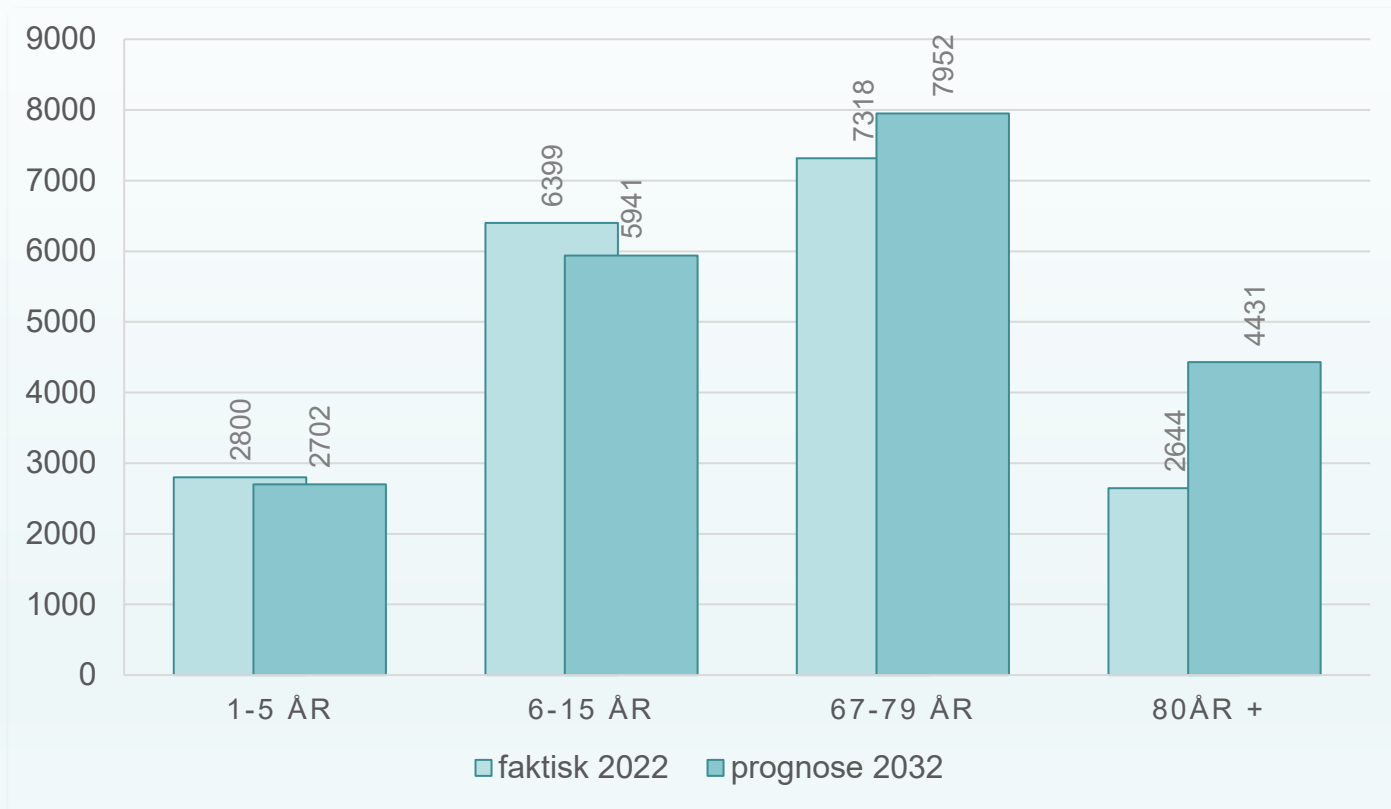
Mål i økonomiplanen 2024-2027

1. Driftsbalanse i kommunalområdene

- Ambisiøse, men realistiske budsjetterammer
- Omfordeling i/mellom kommunalområdene
- «Handlingsrom 2026»

2. Unngå bruk av fond til løpende drift

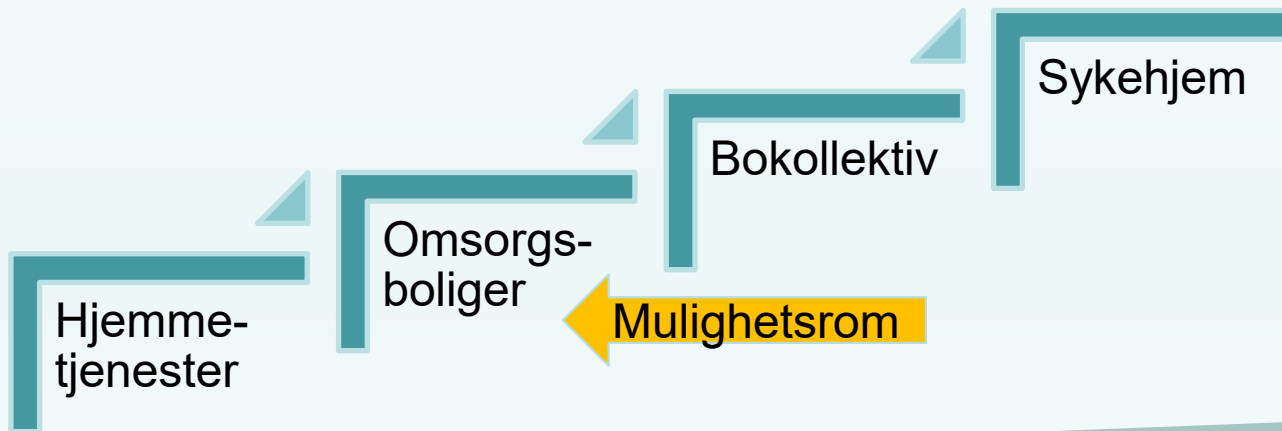
Utfordringsbilde - demografiendringer

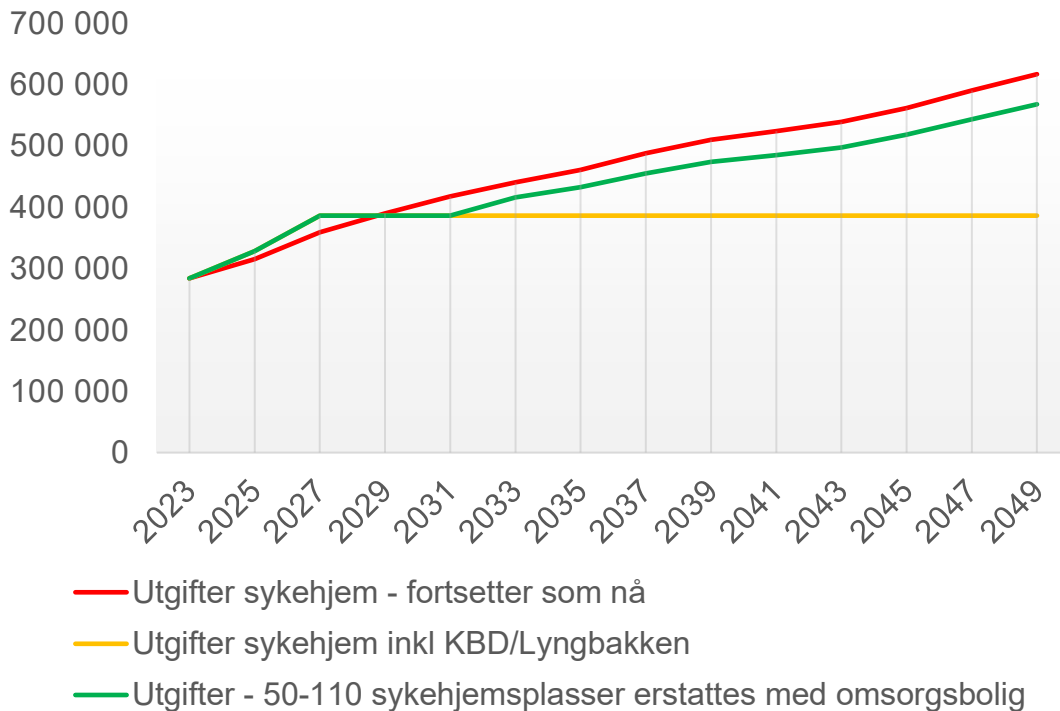

Demografi og økte behov – hvordan finne mulighetsrommet?

- For få hender
 - hvordan utnytte best mulig de hendene vi har?
- Hvilke alternativer og muligheter har vi?

Demografi – vridning i tjenestene?

ANSLAG utgiftsøkning:

- Fortsette som nå:
235 mill mer i 2040
345 mill mer i 2050
- Med omsorgsbolig:
195 mill mer i 2040
295 mill mer i 2050

Økning i hjemmetjenester utenom omsorgsbolig kommer i tillegg

Utfordringsbilde - Utenforskap

Indikator	2020	2021	2022	K11/Land /Fylke
Sysselsatte i befolkningen 15-74 år	61,4 %	62,9%	63,2%	68,5% Land
Innvandrere i arbeid (prosent)	57,0%	59,6%	59,5%	65,0% K11
Utenfor arbeid, utdanning og opplæring 15-29 år (prosent)	13,1%	11,3%	11,7%	9,7% Land
Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde	66,6%	62,7%	59,4%	40,3% K11
Barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt	18,1%	17,5%		13,6% Fylket 2021

Utfordringsbilde – ubalanse i driften

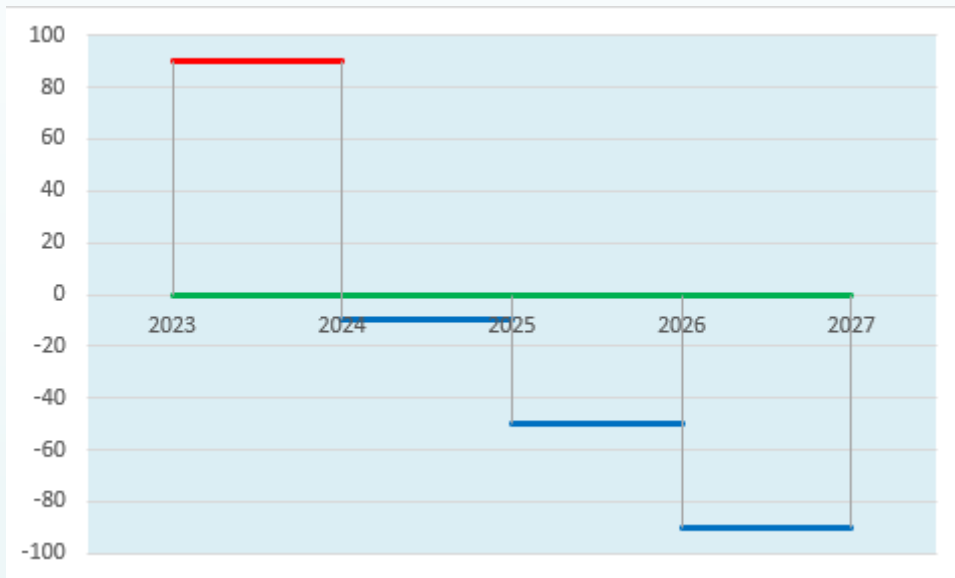
Tertialrapporten – avvik i driften

- Helse og velferd
- Oppvekst
- NAV

«Realistiske budsjetttrammer»

- Rekruttere/beholde
- Demografiendringer
- Priser og renter

Handlingsrom 2026

Trinn 1

- Ta ned for stor fart i 2023 kr 90 mill
→ Balanse

Trinn 2

- Gradvis ytterligere ned kr 90 mill
→ Netto driftsresultat 1,7%

Handlingsrom 2026

SKIEN KOMMUNE

Prosjekt	Ansvar	Regnskapsmessig 2024	Budsjettmessig 2024	SUM tiltak 2024	Budsjettmessig 2025	Budsjettmessig 2026
Heltidskultur og årsturnus	HV	25 000		25 000		
Pasientflyt / overliggere	HV	12 000		12 000		
Tettere oppfølging eksterne avtaler	HV	5 000		5 000		
Omorganisere enetiltak eldre	HV	3 000		3 000		
Diverse HV (Velferdsteknologi mm)	HV	5 000		5 000		
Ressursteam i tilrettelagte tjenester	HV	1 000		1 000		
Ny organisering Helsehuset-KBD	HV	10 000		10 000		
Sentralisere innkjøp av utstyr, mat, inventar	HV	2 000		2 000		
Rett kompetanse på rett sted - framtidig økonomisk effekt	HV					
Intern effektivisering - stillinger, redusert innleie, redusert overtid, mm	BDK		2 000	2 000		
Optimalisere fordeling utgifter mellom drift og investering	BDK		1 100	1 100		
Kulturområdet - stillinger, tilskudd, egne arrangementer, kunstfeltet	BDK		1 400	1 400		
Arealeffektivisering - foreløpig ikke satt måltall	BDK					
Energieffektivisering - effekt ligger allerede i økonomiplan 2023-2026	BDK					
Utsendelse av fakturaer - endring i rutiner	OU		100	100		
Telefoni - abonnement, utskiftningstak t mv	OU		1 700	1 700		
Innkjøpsfunksjon - følge opp innkjøpsavtaler ved anskaffelser	OU		2 000	2 000		
Forskudd pleiepenger - tilpasse praksis til regelverk og nabokommuner	OU		2 000	2 000		
Spesialpedagogisk praksis - organisering, kvalitet og økonomi (effekt fra 2025)	OV					
Digitale lisenser skole og barnehage	OV	300		300		
Ny tildelingsmodell skole - mer treffsikker ifht utfordringsbilde	OV	5 000		5 000		
Spesialundervisning barnehage	OV	100		100		
Sykefravær - ta ned merforbruk	Alle					
Gevinstmodell sykefraværreduksjon - verktøy for å tallfeste gevinst	Alle					
Videreføre tiltak fra 2023					10 300	10 300
Ytterligere tiltak / opptrappinger med budsjettmessig effekt					40 000	80 000
Sum		68 400	10 300	78 700	50 300	90 300

	HELE LANDET		SKIEN			Bruk av folketall 1.7.2023	
	Vekt	Antall	Antall	Utgifts- behovs- indeks	Pst. utslag	Tillegg/ fradrag i utgiftsutj	
						kr per innb	1000 kr
0-1 år	0,0058	107 155	1 033	0,9452	-0,03 %	-21	-1 160
2-5 år	0,1348	227 495	2 252	0,9706	-0,40 %	-257	-14 475
6-15 år	0,2527	644 583	6 409	0,9749	-0,64 %	-412	-23 179
16-22 år	0,0241	456 837	4 656	0,9993	0,00 %	-1	-64
23-66 år	0,1081	3 173 134	31 511	0,9737	-0,28 %	-185	-10 391
67-79 år	0,0605	653 532	7 619	1,1430	0,87 %	562	31 584
80-89 år	0,0806	205 264	2 274	1,0862	0,69 %	451	25 357
over 90 år	0,0403	46 056	485	1,0325	0,13 %	85	4 780
Basistillegg	0,0163	275	0,5413	0,1930	-1,32 %	-854	-48 004
Sone	0,0103	21 599 834	137 440	0,6239	-0,39 %	-251	-14 138
Nabo	0,0103	9 877 360	78 744	0,7816	-0,22 %	-146	-8 208
Landbrukskriterium	0,0019	1	0,0047	0,4650	-0,10 %	-66	-3 709
Innvandrere 6-15 år ekskl Skand	0,0067	54 481	541	0,9736	-0,02 %	-11	-645
Flyktninger uten integreringstils	0,0078	183 480	3 089	1,6507	0,51 %	329	18 522
Dødlighet	0,0474	41 670	448	1,0541	0,26 %	166	9 361
Barn 0-15 med enslige forsørger	0,0168	149 356	1 865	1,2243	0,38 %	245	13 752
Lavinntekt	0,0105	257 338	3 116	1,1872	0,20 %	128	7 174
Uføre 18-49 år	0,0060	124 228	1 642	1,2959	0,18 %	115	6 480
Opphopningsindeks	0,0088	118	2,2498	1,8746	0,77 %	499	28 090
Aleneboende 30 - 66 år	0,0180	515 435	5 551	1,0559	0,10 %	65	3 673
PU over 16 år	0,0507	20 482	199	0,9526	-0,24 %	-156	-8 769
Ikke-gifte 67 år og over	0,0474	398 431	4 505	1,1086	0,51 %	334	18 786
Barn 1 år uten kontantstøtte	0,0163	43 634	457	1,0261	0,04 %	28	1 555
Innbyggere med høyere utdanni	0,0179	1 567 840	13 956	0,8728	-0,23 %	-148	-8 312
1 Kostnadsindeks	1,0000			1,00769	0,77 %	499	28 060

Hva betyr inntekts-systemet for Skien?

	2024	2025	2026	2027
Skatt i pst av landsgjennomsnittet (uten selskapskatt)	81,9 %	81,9 %	81,9 %	81,9 %
Netto skatteutjevning, 1000 kr	279 356	281 463	283 514	285 529
Skatt og netto inntektsutj, 1000 kr	2 116 773	2 133 394	2 149 587	2 165 510
Andel skatt og netto inntektsutj	94,4 %	94,4 %	94,4 %	94,4 %

	Mrd. kroner
Veksten i frie inntekter	5,1
Merkostnader til demografi	-3,1
Merkostnader til pensjon	-1,8
Satsinger innenfor veksten i frie inntekter	-0,29
Handlingsrom	-0,1

Kilde: kommunalministerens budsjettpresentasjon 06.10.23

- Fleire kommunar i fylket har utfordringar med økonomien i dag. Kommuneopplegget i statsbudsjettet trekker ikkje i retning av at kommunane sitt økonomiske handlingsrom blir større til neste år. Behovet for stram økonomistyring blir minst like stort i 2024, seier fungerande statsforvaltar Fred-Ivar Syrstad.

Vekst i frie inntekter

	2024	2025	2026	2027
Realvekst – frie inntekter (ifht 2023)	51 000	86 000	121 000	156 000
Utgiftsvekst – demografi og pensjon	63 500	123 000	166 000	167 000
<i>Drift, FDV, kapitalutgifter nye sykehjem</i>	32 500	75 500	100 000	100 000
<i>Hjemmetjenester</i>	6 000	6 000	6 000	6 000
<i>Anslag ytterligere demografiutgifter eldre</i>			20 000	30 000
<i>Reduksjon skole og barnehage</i>	-1 500	-8 000	-20 000	-31 000
<i>Økning pensjonskostnader</i>	26 500	49 500	60 000	62 000
Kostnadsvekst høyere enn realveksten	12 500	37 000	45 000	11 000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Rammetilskudd	-1 738 617	-1 844 474	-2 005 000	-2 065 000	-2 087 000	-2 112 000
Inntekts- og formuesskatt	-1 841 892	-1 680 262	-1 837 500	-1 852 000	-1 866 000	-1 880 000
Eiendomsskatt	-158 138	-163 000	-163 000	-165 000	-167 000	-169 000
Andre generelle driftsinntekter	-78 936	-68 779	-88 725	-64 835	-52 765	-40 195
Sum generelle driftsinntekter	-3 817 583	-3 756 515	-4 094 225	-4 146 835	-4 172 765	-4 201 195
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	3 593 956	3 576 624	3 835 300	3 795 244	3 754 682	3 736 147
Avskrivninger	239 157	249 000	267 000	273 000	278 000	285 000
Sum netto driftsutgifter	3 833 113	3 825 624	4 102 300	4 068 244	4 032 682	4 021 147
Brutto driftsresultat	15 530	69 109	8 075	-78 591	-140 083	-180 048
Renteinntekter	-27 673	-24 749	-41 025	-39 025	-36 025	-36 025
Utbytter	-158 078	-114 167	-144 000	-106 000	-96 000	-86 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	9 515	-8 416	-22 500	-20 250	-18 000	-18 000
Renteutgifter	95 021	152 578	222 232	243 232	238 732	244 232
Avdrag på lån	183 691	180 000	200 000	225 000	245 000	265 000
Netto finansutgifter	102 475	185 246	214 707	302 957	333 707	369 207
Motpost avskrivninger	-239 157	-249 000	-267 000	-273 000	-278 000	-285 000
Netto driftsresultat	-121 151	5 355	-44 218	-48 634	-84 376	-95 841

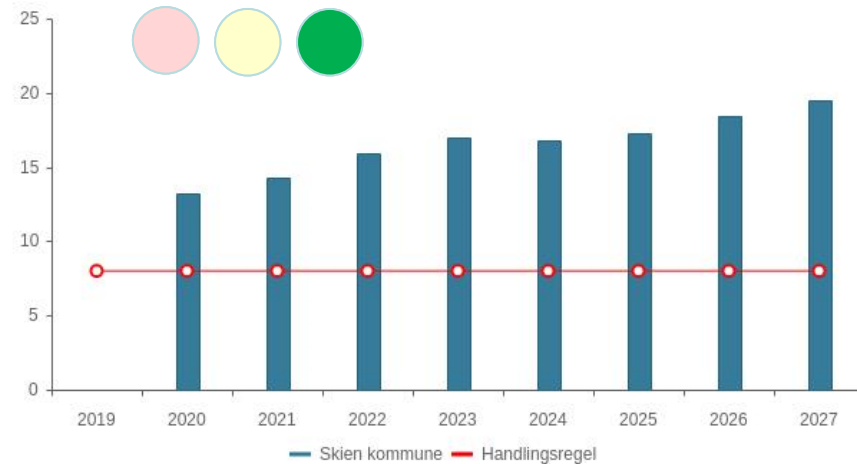
Netto driftsresultat
forutsetter at

- ✓ Vi kommer i balanse
- ✓ Handlingsrom 2026 gjennomføres

Økonomiske nøkkeltall - fond

Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter

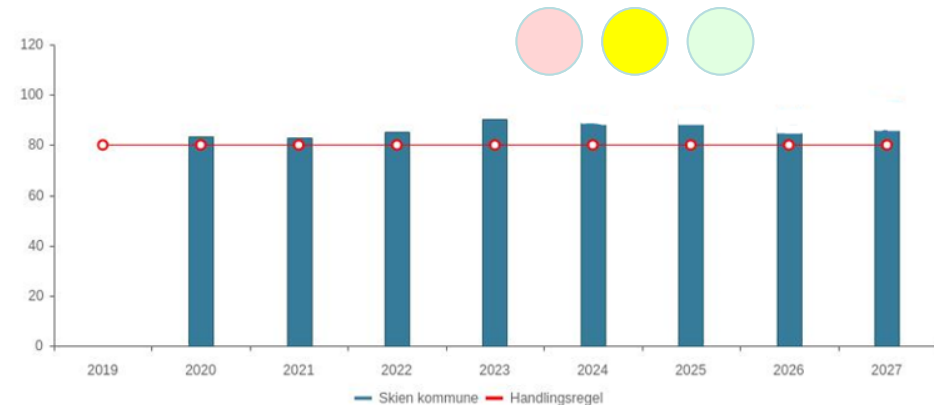
Tabell	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	Budsjett 2023	Økolan 2024	Økolan 2025	Økolan 2026	Økolan 2027
Skien kommune	0,0 %	13,2 %	14,3 %	15,9 %	17,0 %	16,8 %	17,3 %	18,4 %	19,5 %
Handlingsregel	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %

- Med dagens deflator: Må avsette kr 35 mill årlig for å opprettholde fondets verdi
- Økonomiplanen: Gjennomsnittlig årlig avsetning kr 57 mill
- Fond pr 01.01.23: kr 825 mill
- Fond pr 31.12.27: kr 1 mrd

Økonomiske nøkkeltall - gjeld

Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter

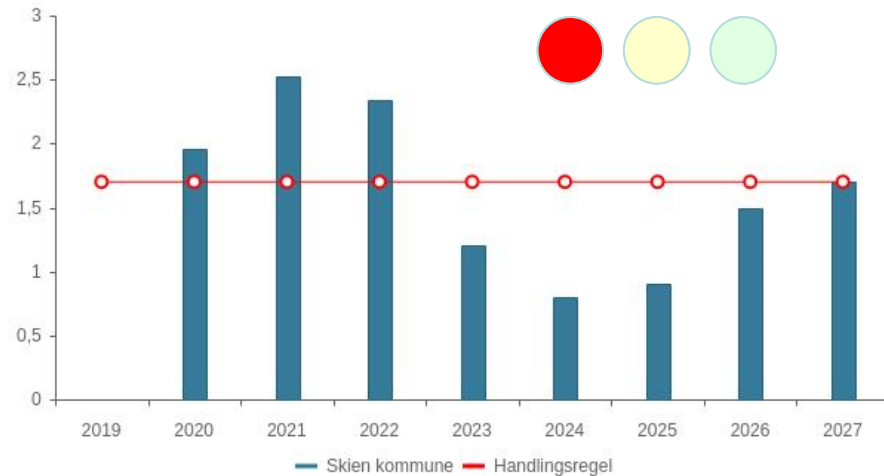
Tabell	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	Budsjett 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027
Skien kommune	0,0 %	83,3 %	82,8 %	85,5 %	90,2 %	88,9 %	88,6 %	85,5 %	85,9 %
Handlingsregel	80,0 %	80,0 %	80,0 %	80,0 %	80,0 %	80,0 %	80,0 %	80,0 %	80,0 %

- Tilnærmet uendret gjeldsgrad i 2027 som i regnskapet 2022
- ca 30% er lån til VARF
 - kapitalkostnadene inngår i eiendomsgebyrene
- Fortsatt investeringsbehov etter 2027
- Kostnadene ved å ha lån belaster driftsregnskapet direkte (renter og avdrag)

Økonomiske nøkkeltall - driftsresultat

Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	Budsjett 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027
Skien kommune	0,0 %	2,0 %	2,5 %	2,3 %	1,2 %	0,8 %	0,9 %	1,5 %	1,7 %
Handlingsregel	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %

- Mål over tid: 1,7%
- Når målsettingen i 2027
- Forutsetter effektivisering ihht Handlingsrom 2026
- Gode disposisjonsfond kan legitimere resultat under 1,7% i en periode

Økonomisk bærekraft

- *Et verktøy som skaper muligheter og gir oss det nødvendige handlingsrommet*

«Norges best styrte kommuner»

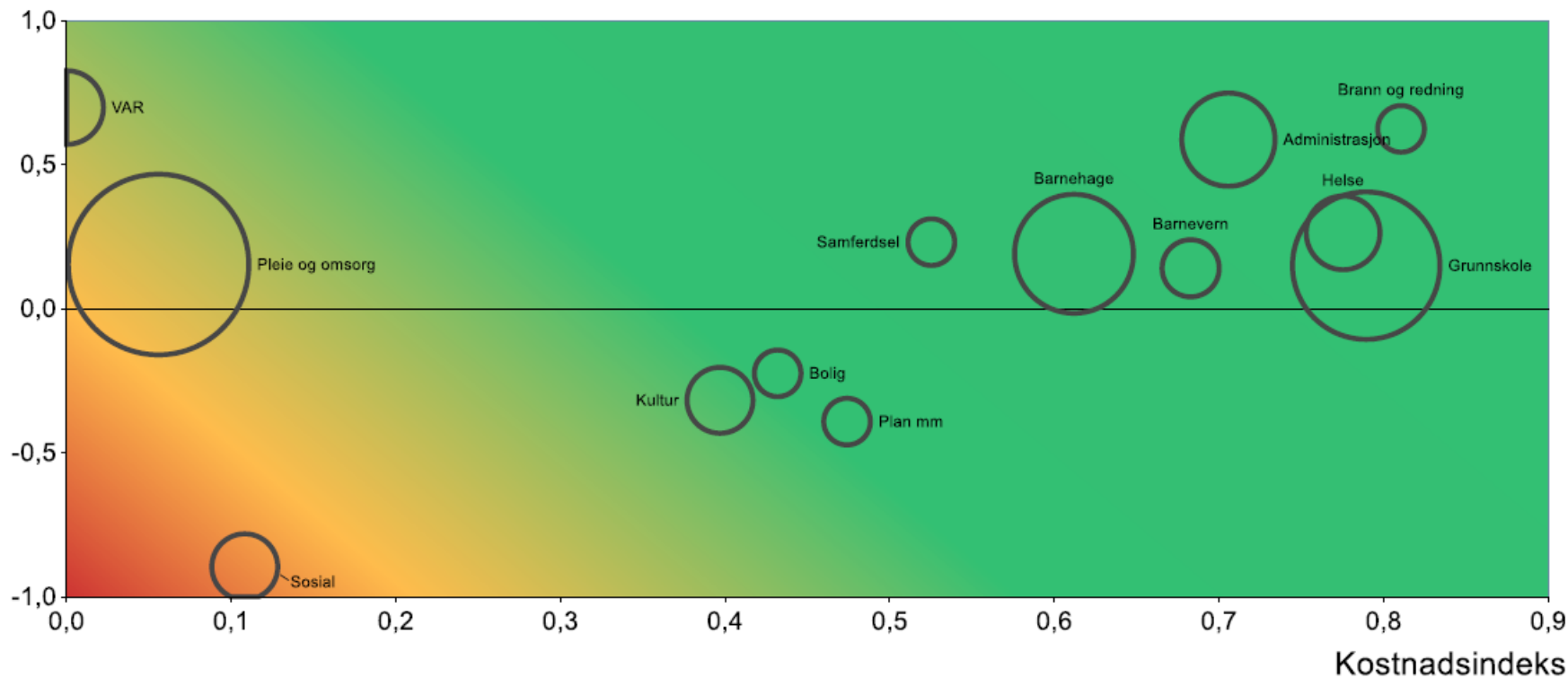
Sammenligning av de 23 kommunene med mer enn 45.000 innbyggere

Rang	Kommune	Kvalitet	Kostnader	Finanser	Kommuneindeks
10	3804 Sandefjord	0,27	0,95	0,63	0,61
29	3030 Lillestrøm	0,03	1,08	0,15	0,42
37	1103 Stavanger	0,17	0,53	0,50	0,39
42	1108 Sandnes	0,16	0,95	0,02	0,37
43	3002 Moss	0,06	0,81	0,26	0,37
52	3020 Nordre Follo	0,13	1,02	0,15	0,33
59	3024 Bærum	0,25	0,26	0,43	0,31
60	3803 Tønsberg	0,03	0,99	0,07	0,31
61	3807 Skien	0,18	0,78	0,03	0,31
62	3005 Drammen	0,10	0,97	0,14	0,31
70	4601 Bergen	0,14	0,53	0,17	0,28
72	5001 Trondheim - Tråanten	0,17	0,81	0,15	0,27
79	3805 Larvik	0,14	1,12	0,49	0,25
83	3014 Indre Østfold	-	0,84	0,01	0,24
85	3003 Sarpsborg	0,15	0,73	0,17	0,24
89	0301 Oslo	0,27	0,08	0,49	0,23
117	4203 Arendal	0,11	0,83	0,43	0,17
123	4204 Kristiansand	0,01	0,88	0,42	0,16
126	1507 Ålesund	0,06	0,82	0,44	0,14
137	3004 Fredrikstad	0,04	0,74	0,43	0,11
141	3029 Lørenskog	0,22	1,10	0,99	0,11
142	1804 Bodø	0,17	0,37	0,22	0,11
174	3025 Asker	0,24	0,37	0,49	0,04
276	5401 Tromsø	0,14	0,14	0,62	0,20

resultat
2022: 88

Kostnadsindeks, kvalitetsindeks og størrelse på tjenesten

Kvalitetsindeks

Manglende verdier er satt til 0 (for eksempel kostnad i VAR)

Noen av punktene fra statsbudsjettet

- Redusert makspris barnehage til kr 2 000 fra 1.8.2024
- Sosialhjelpsatser ekstraordinær økning 10% juli-23 – videreføres
- Ingen reelle endringer i tilskudd ressurskrevende tjenester
- Investeringstilskudd til sykehjem/omsorgsboliger videreføres
- Tilskudd til utleieboliger videreføres ikke
- Tilskuddsordninger praktisk undervisning
 - utstyr
 - bygg (rentekompensasjon)

Driftsbudsjettet – lagt inn midler til blant annet...

- Drift og FDV Lyngbakken (64 plasser) fra 2025
- Kommunalt legekontor fra høsten 2024
- Hjemmetjenesten – økt antall brukere og besøk
- Fleksibelt barnehageopptak
- Effekten av mange bosatte flyktninger i 2022/23 (avventer 2024-bosettingen både på inntekts- og utgiftssiden)
- Generell styrking Helse/Velferd kr 10 mill
- Ekstern analyse av driften i utvalgte tjenesteområder i 2024
- Redusert utgifter til energi jfr ny 3-årig prisavtale med Fjordkraft

Integrering/flyktninger

**KIE – SKOLE - BARNEHAGE – NAV – MIGRASJONSHELSE –
VOKSENOPPLÆRINGEN - FOREBYGGENDE HELSE – BOLIG**

- Bevilgning i 2024 for hele eller deler av året, noe avhengig av formål
- Løpende vurdering avhengig av bosetting i 2024 og/eller fortsatt asylmottak

Engangsbevilgninger 2023

- Følgende tiltak foreslås videreført:
 - Fysioterapi kr 800 000
 - Du Verden vitensenter kr 300 000
 - Tilskudd til bygg Ibsen Venstøp, kr 3 mill i fire år

Driftsrammene

Jfr Framsikt – tabeller «Rammeoversikt» på kommunalområdene

https://pub.framsikt.net/2024/skien/bm-2024-kds_forslag_til_handlpr_24-27#/

Handlingsrom 2026

- Påvirker ikke driftsrammene til Oppvekst og Helse/Velferd i 2024, kun tiltak for å ta ned merforbruket dette året
- BDK nedtrekk ca kr 5 mill i 2024

OPPVEKST

SKIEN KOMMUNE

Politisk vedtak

Bystyret sak 80/23: Flexibelt barnehageopptak	3 500	3 500	3 500	3 500
OP Prosjekt økt bemanning barnehage	2 000	0	0	0
Sum Politisk vedtak	5 500	3 500	3 500	3 500

Innsparingstiltak

OPPV Innkjøp læremidler i skole	0	0	0	-1 000
Redusere omfang spesialundervisning	0	-1 500	-3 000	-3 000
Sum Innsparingstiltak	0	-1 500	-3 000	-4 000

Nye tiltak

Du Verden Vitensenter - videreføre engangsbevilgning 2023	300	300	300	300
Flere elever i velkomstklasser vår 2024	1 800	0	0	0
Forebyggende helse - helsetjenester barn i asylmottak	600	0	0	0
Gratis 12 timer SFO 2. trinn fra 1.8.23, helårseffekt - RNB 2023	8 510	8 510	8 510	8 510
Gratis 3. barn i barnehage fra 1.8.23, helårseffekt - RNB 2023	235	235	235	235
Justering av tilskudd til ikke-kommunale barnehager	3 900	3 900	3 900	3 900
Statsbudsjett 2024: Makspris barnehage kr 2000 fra 01.08.	6 500	6 500	6 500	6 500
Statsbudsjett 2024: Rammetilskudd forebyggende helse øker mer enn deflator	381	381	381	381
Statsbudsjettet 2024: Redusert kontantstøtte, virkning på barnehage	1 180	1 180	1 180	1 180
Sum Nye tiltak	23 406	21 006	21 006	21 006

HELSE OG VELFERD

SKIEN KOMMUNE

Politisk vedtak

Lyngbakken fullfinansiere driften	0	17 500	28 000	28 000
Sum Politisk vedtak	0	17 500	28 000	28 000

Nye tiltak

Fysioterapistilling/-hjemler - videreføre engangsbevilgning 2023	800	800	800	800
Generell styrking Helse og velferd	10 000	10 000	10 000	10 000
Helsetjenester bosatte flyktninger og asylmottak	1 000	0	0	0
Hjemmetjenesten	6 000	6 000	6 000	6 000
Kjøp av legehjemler	1 200	0	0	0
Kommunalt fastlegekontor	700	1 000	1 000	1 000
Statsbudsjett 2024: Opptappingsplan psykisk helse	1 482	1 482	1 482	1 482
Tilskudd sosiale entreprenører	1 000	1 000	1 000	1 000
Sum Nye tiltak	22 182	20 282	20 282	20 282

Politisk vedtak

Attraktive skien	1 500	1 500	0	0
Sum Politisk vedtak	1 500	1 500	0	0

Innsparingstiltak

Handlingsrom 2026 - gjennomgang av kulturområdet	-1 400	-1 400	-1 400	-1 400
Handlingsrom 2026 - intern effektivisering BDK	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Handlingsrom 2026 - optimalisere ressursfordeling drift/investering	-1 100	-1 100	-1 100	-1 100
Reduserte strømpriser, nye strømvtaler	-9 000	-8 000	-7 000	-7 000
Tilbakeføre tidligere bevilgning rådgiver landbruk	-500	-500	-500	-500
Sum Innsparingstiltak	-14 000	-13 000	-12 000	-12 000

Nye tiltak

BDK Ibsen Venstøp	3 000	3 000	3 000	3 000
FDV-utgifter ifbm utvidelse Lyngbakken sykehjem	0	3 300	5 300	5 300
Midlertidige leieutgifter bibliotek	0	2 500	3 000	3 000
Utleiemegler jfr økt bosetting flyktninger	950	0	0	0
Økt kommunale gebyrer på kommunale bygg	1 300	1 300	1 300	1 300
Sum Nye tiltak	5 250	10 100	12 600	12 600

NAV

Nye tiltak				
RNB 2023: Økning i satser økonomisk sosialhjelp	7 120	7 120	7 120	7 120
Økte sosialhjelpsutbetalinger ifbm høy bosetting flyktninger	2 000	0	0	0
Sum Nye tiltak	9 120	7 120	7 120	7 120

OU/KIE

- Ikke eget budsjettområde, inngår i OU
- Tilføres midler fra økning i integreringstilskuddet ifbm økt bosetting av flyktninger

Tilskudd andre

- Mange søknader med store beløp
- Ny frivilligsentral Bakken
- Årlig vedlikeholds-/investeringstilskudd Ibsenhuset
- Ibsen Venstøp kr 3 mill årlig til og med 2027 til bygg
- Ny tilskuddsramme for sosialt entreprenørskap
- Ny tilskuddsramme integreringstiltak i frivilligheten
- Investeringstilskudd kirke
 - Sikringstiltak Skien kirke og Gjerpen kirke

De store investeringene i planperioden

SKIEN KOMMUNE

Sykehjem – Lyngbakken utvidelse med 64 plasser

Ferdigstillelse 2025

Investeringsramme 297,5 mill inkl mva

Oppstartsmidler kr 50 mill i 2027 – sykehjem eller andre boformer eldre

Bibliotek og nasjonalt Ibsensenter Sølvåren

Ferdigstillelse 2028

Investeringsramme 552,3 mill inkl mva

Vann og avløp

Oppgradering av ledningsnett og anlegg

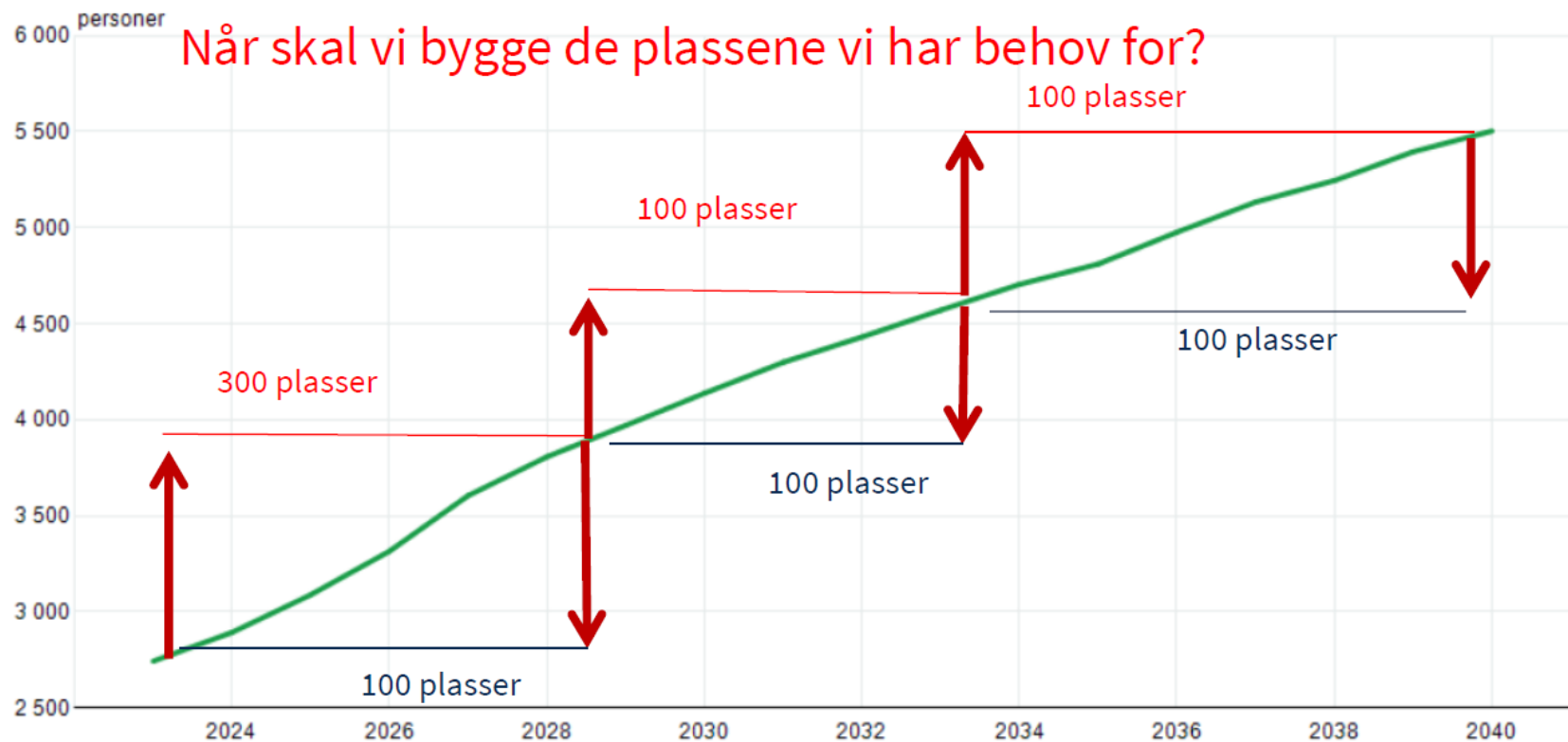
Klima - rensekrav

Løpende investeringsramme kr 213 mill årlig

- Småprosjekter kommunalområdene
- Flere løpende investeringer, blant annet
 - Infrastruktur/veg
 - Eiendom/bolig/formålsbygg
 - Miljøoppfølging klima-og energiplan
 - Maskinforvaltning/biogass
 - Digitalisering
 - PC/nettbrett skole
 - Lekeplasser/rekreasjonsområder
 - Kirkevergen

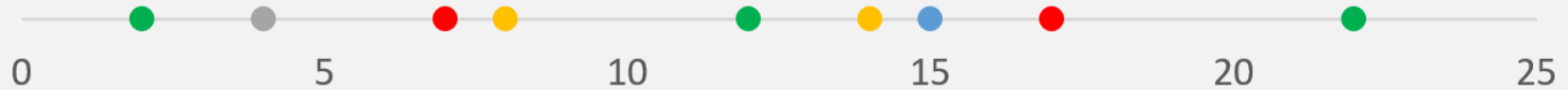
Vokse med behovet, i forkant eller etterkant?

13600: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter år. Hovedalternativet (MMMM), Skien, 80 år eller eldre.

Investeringer i et lengre perspektiv

- Flere sykehjemsplasser - flere eldre i befolkningen
- Omsorgsboliger/andre boformer for eldre, demens, mv
- Offentlig/privat samarbeid boformer for eldre, lettere demens
- Skolebygg - eldre bygg og optimalisering skolestruktur
- Barnehagebygg - vekst i barnetall ut over dagens nivå

På vei inn i 2024:

- Videreføre Handlingsrom 2026
- Omstille, utvikle, effektivisere
- Tjenestenivå – «godt nok»
- Holde budsjettene
- Tilpasning til økte demografiutgifter
- Holde nede investeringsnivået; prioritere
- Samhandling intern og eksternt

Rammediskusjonen - formannskapetets oppdrag til utvalgene

Forslag til økonomiplan forutsetter tiltak med budsjettmessig virkning på ytterligere ca kr 80 mill innen 2026. Dette vil være en **krevede øvelse** for kommunen på alle nivå, fra politisk ledelse og ned til den enkelte virksomhet. Kommunens innbyggere skal fortsatt få de tjenestene de har behov for og krav på. Vi må sikre oss at **oppgavene blir løst på en god og optimal måte**, herunder eksempelvis om **tjenestenivået er avstemt mot det reelle behovet**. Vi må sørge for at vi har en **organisering og struktur som understøtter effektiv drift**, og at vi **braker kompetanseressursene der det er størst behov**. Økonomi er et av incitamentene til å stille disse spørsmålene. Det som er vesentlig for posisjon er **kvaliteten på tjenestene og tilgangen på relevant arbeidskraft og gode fagmiljøer**

Rammediskusjonen - formannskapets oppdrag til utvalgene

Kommunedirektørens forslag til rammer for sektorene legges til grunn og sendes utvalgene til høring

Formannskapet ber utvalgene komme med **innspill og tilbakemeldinger** på de **underlag og konsekvenser kommunedirektøren bygger sitt budsjettforslag på**

Utvalgene står fritt i å **fremme alternative forslag** og det anmodes om at disse **konkretiseres med økonomi** frem mot Bystyrets behandling i desember

Samfunnsplanen

Inkluderende
kommune

Attraktiv
kommune

Grønn
kommune

- *Trygg oppvekst*
- *Arbeid og aktivitet*
- *Aldersvennlig samfunn*

- *Levende sentrum*
- *Næringsliv*
- *Boliger for alle*

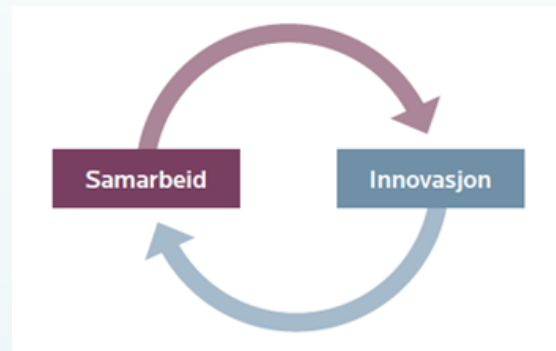
- *Lavutslippssamfunn*
- *Naturmangfold, matjord, friluftsliv*
- *Ren by*

Innovasjon og samarbeid

Omgivelsene er i rask endring – utfordringsbilde

- Aldrende befolkning
- Rekrutteringsutfordringer
- Utenforskap
- Økonomiske rammebetingelser
- Økte forventninger til tjenester

Omstillingshastigheten
må økes

Tenke langt- ta
«begrensende valg»

Holde fast ved planen,
men kontinuerlig
vurdere innsats og
resultater!

- Omstille, utvikle, effektivisere
- Tjenestenivå – «godt nok»
- Tilpasning til økte demografiutgifter
- Holde nede investeringsnivået, men ta vare på realkapitalen og investere «strategisk»
- Velge fremtidig struktur som underbygger effektiv drift
- Samhandling internt og eksternt

Politisk budsjettprosess

SKIEN KOMMUNE

Dato	Hvem	Hva
23. oktober	Bystyret	Kommunedirektørens budsjettframlegg
06.-07. november	Formannskapet	Rammediskusjon
13. november	Utvalgene	Felles budsjettorientering
14.-16. november	Utvalgene	Budsjettmøter
28. november	Formannskapet	Budsjettinnstilling til bystyret
14. desember	Bystyret	Budsjettvedtak